

Az Újság

7 évf. - 201 szám | független politikai napilap

SALONTA, 1935.
szeptember 10

kedd

Előfizetési árak: Magyarországon 1 hónap 25 Lei, vidékre:
35 Lei. -- EGYÉB SZÁM ÁRA: 1 LEU

Szerkesztésért felelős:
GAÁL SÁNDOR

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
SALONTA PIATA UNIRU No 13.

REMÉNYI SÁNDOR:

Gondok és gondolatok

A mai létfenntartási küzdelem nem egyéb, mint a megengedett eszközökkel a magántulajdon ellen indított harc. Tagadhatatlan, hogy társadalmi helyzetünk felelős ezért a késhegyre menő viaskodásért. Valahol nagyon berozsdásodott a gazdasági gépezet kereke. Az olajozó kilogyott és így nem lehet normális mederben vezetni tovább a gépezetet. Hogy meginduljon a normális folyamat, teljesen át kellene alakítani a gépezetet. Érthető, hogy a gépezet átrakása után megváltozna a tulajdonjog fogalma és azok kérnék a gépezet irányításában a vezetést, akiknek részük volt az átalkító munkálatokban. Természetesen azok, akik a mai gépezet urai, gőresösen ragaszkodnak ócska tákolmányukhoz, míg így a hasznavehetetlen rozsdáságában is. Mert hiszen szegények annyira megszokták a gépezet irányítását, hogy bizony nehezen tudnák beleélni magukat egy helyzetváltozásba. Ahelyett, hogy nyíltan, becsületesen megmondanák: A termelésbe hibacsuszott, a társadalmi gépezet megakadt. Teljesen át kellene alakítani mindent. Ehelyett hamis jelszavakkal bolondítják az elkeseredett tömeget.

A félrevezetett tömeg egyelőre elhiszi, hogy a különböző népek, esetleg az országban lakó kisebbségek az okai a mai helyzetnek és ezek ellen kell fordulni, hogy meginduljon a kátyuba elakadt gépezet. A tömeg még ott tart, hogy bedül minden apostól igehirdetés csodáinak és elhiszi, hogy létfenntartási küzdelme onnan ered, hogy a kisebbségek megesznek előle minden jót. A tömeg nem számol és nem gondolkozik. Ezért nem képes apostolainak megmagyarázni, hogy a kisebbség is kezemunkája után él, csak akkor eszik, ha dolgozik, tehát termel, hogy fogyasztó legyen. Ha dolgozik valakinek hasznára van, ha fogyaszt valaki keres rajta. Kisebbség nélkül pld. nagyon megcsapanna az állambiztosítás bevétele, a többség orvosok, ügyvédek, kulturváros, tanítók

jövedelme. Kulturális vetélkedés szempontjából is szükség van a kisebbségekre, éppen ezért meg kell becsülni országunk minden dolgozni akaró hasznos tagját, vallásra, fajra való tekintet nélkül.

Sajnos mindezt a kátyubakerült gépezet urvezetői elhallgatják és tengejtörésüknek azt a magyarázatot adják, hogy a kisebbségek az okai a sok ferde helyzetnek és nem az, hogy a gépezet minden egyes szerkezete ózdi és elavult tákolmány és nincs az a zseni, aki ezzel a géppel eredményesen tovább haladjon.

Meg lehet érteni a vezetőket is. Elvégre a tömeg valami magyarázatát vár a bajbajutott helyzet láttára. Valamit mondani kell. Olyasfélét, hogy elhigyjék, és olyasfélét, hogy emiatt a bizalom se szűnjön meg.

A kisebbség ellenes jelszó ma mindent burkol. Nemzetközivé vált a kisebbség ellenes gyűlölet. De mi lesz, ha a tömeg ráeszmél, hogy csak félrevezették, mert a többségi munkás a kisebbségi paraszttal együtt vergődik, nyomorog és közös sorsban él és belátja, hogy bizony nem a kisebbség az oka a termelésrendszer fennakadásnak, hanem a kormánykeréknél ülő urvezetők.

A népszövetségi közgyűlés ma kezdődik Genfben

A népszövetségi közgyűlésnek nyitni. Laval francia miniszterelnököt rendes ülészakát ma fogják meg- ideiglenesen Heriot fogja helyettesíteni.

Választások Lengyelországban

Az újalkotmány értelmében tegnap tartották meg az általános képviselőválasztásokat. A választások teljes csendben folytak le. Az új alkotmány különösen a választhatóság feltételeit szigorította meg.

Népszavazás Svájcban

Svájcban indítvány tettek az alkotmány módosítására. A tegnap megtartott népszavazás az alkotmány módosító indítványt elutasította.

Elszabadult a szovjet legnagyobb hadi léghajója

Moszkvai jelentés szerint a szovjet legnagyobb hadi léghajója tegnap hangárjától elszabadult és felszállt a levegőbe. Három embert magával

vitt, kik közül egy fel tudott kuszni a léghajó kocsijába, a másik kettő azonban lezuhant és szörnyet halt.

Ardealban visszaesett a váltóforgalom

Az igazságügyminisztérium statisztikai osztályának jelentése szerint ez év első felében 20.181 váltót 248.958.281 lei értékben óvatoltak meg. A múlt év hat első hónapjához viszonyítva a visszaesés a váltók

számában négy, a váltók értékében pedig 51 százalékot tett ki. A váltóforgalom a legnagyobb mértékben Ardealban zsugorodott össze, utána a régi királyság, ezután meg Bukovina következik.

A szombati tanácsülés határozatai

Az elmúlt szombaton a város interimár bizottsága Kovács Béla polgármester elnöklétével ülést tartott s azon a következő nevezetesebb határozatokat hozta:

Megállapították a katonaság részére szükséges liszt árát.

Fenyvessy Ferenc és Manasc Ignác követelésének buzával való kiegyenlítését határozták.

A szegény és gyermekmenhely részére beállítandó segédorvos ügyét levették a napirendről mivel a közigazgatási törvény vonatkozó szakasza szerint 20.000 lakosig csak egy orvos alkalmazható községi orvosként.

Az új Mihai Viteazul uccai ovoda kert részét bérbeadják f. hó 21-én d. e. 11 órakor

megtartandó árverésen.

Az Árpád (városi) malom Diesel motorjának felülfizsgálatára bizottságot küldtek ki. A bizottság helyszíni szemlét eszközölt és intézkedés történt a hiba kiköszörülésére, úgy hogy az üzemmenetben fennakadás nem történik.

A füveskeri iskola székhez új tagként Nuț Gavril gazd. isk. igazgató, tanácsigot küldte ki a tanács.

A dr. Zlinszky és társai földvétel ügyében, mely egy Salonta felé vezető új ut. beállítása miatt vált szükségessé a tanács 2000 leit szavazott meg.

Karancsi Kálmánnak segélyt utalt a tanács.

Értesítés

Tisztelettel értesitem Salonta és vidéke n. é. közönségét, hogy a Str. Regina Maria 28. sz. alatti a Csillag magtár mellett

terménykereskedést nyitottam.

Mindenféle terményt napi áron veszek és eladok.

Dániel József.

Titulescu hazaérkezett

Bucurestiből jelentik: Titulescu külügyminiszter tegnap délelőtt 10 órakor Jimbolian keresztül az országba érkezett. A határállomáson Savel Radulescu külügyi államtitkár várta, aki útján elkíséri a külügyminisztert.

A BIHARI TURISTA CLUB

salontai osztálya szeptember 14—15 én kirándulást rendez a következő utiránnyal; és programmal: Indulás salontáról 14-én reggel 4 órakor Sudricii ig, onnan iparvasúttal jó és gyönyörű uton a Galbina rakodóig, onnan fel a Flóra rétre, onnan le a Valea-Saca kanyonjába és a Pacific cseppkőbarlangba, onnan a Galbina körut, Pokoltornác, Emenciás és Najád vizesés megtekintése. Hálás a Flaréli sodronypályánál. Másnap reggel indulás az Eszkimójégbarlanghoz, onnan a Ponorcirkuszhoz, onnan Európa legszebb természeti szépségéhez a Cetatehoz (Csodavárhoz) és onnan a Ponoron keresztül a Boga vár megtekintésével le Petroszra az autóhoz. Nem gyakorlott turisták Petroszon maradnak, melynek nagyszerű levegője és gyönyörű vidéke van.

Eladó I. o. leánygimnáziumi tankönyv. Bene Sándor kereskedő, tincai uti ujtelp.

Kiadó egy hentes és mészáros üzlet. Calea Reg. Carol II. 35. 2—3

Rádióműsor

Hétfő, szeptember 9.

București

18 Radiózenekar. 20:20 Osztrák zene lemezek. 21:15 Szarvas-vonósnégyes. 21:45 Ének. 22:05 Kétszongorás játék.

Budapest

5:10 Diákféltő. 6 Előadás. 8:50 Zene. 10:05 Magyar vonósnégyes. 11:25 Cigányzene énekkel.

Kedd, szeptember 10.

București

18 Lemezek. 21:10 Felolvasás. 22:50 Vendégloji zene. 24 Román népzene.

Budapest

2:30 Énekötös. 5:10 Asszonyok tanácsadója. 6 Elbeszélés. 7:30 Előadás. 8 Hanglemezek. 9:20 A magyar rádió Európa-hangversenye a Liszt-év alkalmából. 10:35 Magyar Imre és cigányzenekara muzsikál. 11:50 Jazz.

Kálmán Imre a francia becsületrend lovagja

Párizsból jelentik: Kálmán Imrét, a neves magyar zeneszerzőt, a becsületrend lovagjává nevezték ki.

Iceg bős vegetáriánus és állandóan a husevés ellen prédikál. Jóbarátja neki a Biceg, aki bemegy egyszer egy mellékúccában egy kis étterembe és csodálkozással látja, hogy Iceg egy sárokasztalnál hatalmas nyulgerincel birkózik.

— Mi az, Iceg, te füvet prédikálsz és húst eszel?

— Igen, de csak bosszúból.

— Mi az, hogy bosszúból?

— Mindig megzabolja a káposztát.

Egy hét a város életéből

A salontai anyakönyvi hivatalban a múlt héten a következő bejelentéseket eszközölték:

Született: Szél Margit. Gyulai Etelka. Gaál Katalin. Illyés Lajos. Neszmírák Gyula. Lőrinc. Illyés Ilona. Piroška. Tóglás Imre. Hegyesi Ferenc.

Házasságot kötött: Varga Lajos — Tóth Erzsébet. Sipos Sándor (Sarkad) — Csete Erzsébet.

Elhaltak: Dr Süßmann Rezső 36 éves. Répási Irén 1 hónapos. Hollósi József 75 éves. Barát István 70 éves.

Svájci sapka 45 lei, filc sapka 28 lei.

Szvetterek nagyon olcsón. Legújabb divatu zsemperek.

Divat kalapok, illatszerek, kézimunka különlegességek.

Rubinné Minerva árúháza

Az angol trónörökös Budapesten

Az angol trón várományosa: György welsi herceg februárban Budapesten járt és ígéretet tett, hogy ősszel újból ellátogat. Ezen ígéretét váltja most be s ma a franciaországi Cannesből Budapestre indult, hova holnap fog megérkezni. A welsi herceg ismét inkognitóba fog Pesten tartózkodni s így hivatalos fogadtatás nem lesz.

Emelkedik az állam bevétele

Ez év augusztusában az állam bevételei 1 milliárd 451 millió 909 ezer leire emelkedtek, míg a múlt év augusztusában ezek a bevételek csak 1 milliárd 494 ezer leit tettek ki. A többlet tehát meghaladja a 451 millió leit. Ehhez az összeghez még hozzá kell számítani 157 millió 739 ezer leit, amely a hadfelszerelési alap javára folyt be.

Mindig attól tart

— Miért ijed meg mindig, hogyha egy autó közeledik?

— Mert a feleségem megszökött egy sofőrrel és mindig attól tartok, hogy vissza talál jönni.

Harc a szerb trón körül

Zágrábi és belgrádi jelentések szerint Pál régens herceg pályázik a szerb trónra s ebben a herceg számos hive is támogatja. Ez elleni demonstrációnak szánták Petár király 12 éves születési évfordulójának nagy nemzeti ünnep keretében történő megünneplését.

Megölte a felrobbant dinamit-töltény

Constantából jelentik: Gherusim Avram bányamunkás a Lufural melletti kőbányában dolgozott és két dinamittöltényt helyezett el, majd jelt adott Parislef Radu nevű társának, hogy a zsinórt gyújtsa meg. Ez meg is történt, de Gherasimnak már nem volt annyi ideje, hogy menedéket találjon, mert a patron felrobbant és a kőgörgeteg megölte a szerencsétlent.

Ötven éves a budapesti Keleti pályaudvar

E hó folyamán fogják megünne-
pelni a Keleti pályaudvar forgalomba
helyezésének 50 éves évfordulóját.
A megnyitáskor naponként mindössze
26 vonat indult és futott be a Keletre.

még ma napi 160 vonat indul és
érkezik. A megnyitáskor naponként
7.000 utas indult és érkezett, még ma
az induló és érkező utasok száma
naponként felül van a 20 000 főnél.

Szovjet-Japán diplomáciai konfliktus

Tokióból jelentik: Jurenev szovjet nagy-
követ tiltakozó jegyzéket nyújtott át a japán
külügyi kormányfőnek, mert Mandzsukóban
néhány szovjet állampolgárt tartóztattak le.

A szovjet nagykövet a letartóztatottak azon-
nali szabadlábra helyezését követelte. A japán
külügyminiszter a mandzsukói hatóságokhoz
utasította a szovjet diplomatát.

Péter jugoszláv király tizenkét éves

Belgrádból jelentik: Megünnepe-
ték Péter király tizenkettedik születés-
napját. Az ortodox székesegyházban
istentisztelet volt, majd katonai disz-

szemle következett. A hadseregben
ma hozzák nyilvánosságra az elő-
léptetéseket. Pál régensherceg dandár-
tábornokká lépett elő.

Nagyarányu cipőmegrendelések érkeztek Csehszlovákiába Oroszországból

Prágából jelentik: Oroszországból
nagyarányu cipő-megrendelések érke-
tek, amelyeket főbb gyár között osz-
tottak el. A szovjet erősen vásárolja

a csehszlovákiai készítményű hang-
szereket is. Ezzel az exportjukban
beállott esés okozta helyzet máris
javulóban van.

Hol az igazság?

Most van a tűzifa beszerzés fő-
szezonja és sokan bosszankodva nézik,
hogyan egy közismert volt városi alkal-
mazott ismerősei megbízásból tűzifát
vásárol. Ezt az egy embert okolják,
hogyan felferi a tűzifa árát. Valyon iga-
zunk van-e?

Bizony nincsen. Mert, ha az a
20-30 vevő menne ki a vásárra, bár
öntudatlanul is bizony egymásra lici-
tálnak és sokaságuk felbátorítja az
eladókat magasabb vételár követelésére.
Igy az az egy ember bizony inkább
töri az árakat, mint felferné. Ne
bosszankodjunk tehát a vásárolni aka-

rók, mert az árakat nem egy vevő,
hanem sok vevő szokta felferni.

Ennek kapcsán eszünkbe jut, hogy
mikor két magyar tehenét eladandó
a vásárra baktat békés és barátságos
beszélge és közben, egyiknek sem jut
eszébe, hogy ők egymásnak konkurren-
sei, rontják az árát. A fejlett mező-
gazdasági országokban: Dániában,
Hollandiában a földművesek semmit
sem adnak el közvetlenül a vásáron,
hanem szövetkezeteik bonyolítják le
az eladásokat s így sokkal jobb
vételárakat érnek el.

Törvény készül az adóbün- tetések egységesítéséről

A pénzügyminisztérium most készíti elő
az adóbüntetések egységesítéséről szóló tör-
vényt, melynek célja az adótörvények ellen
elkövetett kihágások büntetéseinek egységesí-
tése. A törvény a következő kategóriákat álla-
pítja meg: 1. Szándékos kibuvás az adó
alól; 2. Nem szándékos kibuvás az adózás
alól; 3. Az adószervekkel együtt elkövetett

vétségek; 4. Az adószervek nélkül elkövetett
vétségek; 5. Az államnak kárt okozó vétsé-
gek és végül az államnak kárt nem okozó
vétségek.

**Eladó a Str. Mihai Viteazul 92
és a Str. Vasile Alexandri 17. sz.
ház. Értekezni ugyanott.**

Egyesült mozgóképek Ország

Ötven évvel ezelőtt

Áldj a jót

Az a film, melyet a nagyközönség állandó
lapssal és kacagással fogadott.
Általános közkíváncsi, visszavonhatatlan
ma, hétfőn este 9 órakor utoljára.

Önkéntes árverési hirdetmény

A Calea Regina Maria (volt Aradi-
ut) 23. a szám alatti ház folyó hó 14.
szombat napján déli 12 órakor a
NAGYSZALONTAI TAKARÉKPÉNZ-
TÁR r. t. intézeti helyiségében meg-
tartandó önkéntes árverésen elfog-
adni.

Az árverési feltételek megtudha-
tók: a NAGYSZALONTAI TAKARÉK-
PÉNZTÁR nál a rendes üzleti órák
alatt.

IRODALOM

A középkor

Bartonek Emma ilyen című könyve a
Magyar Szemle Kincsestára sorozatában je-
lent meg. Kétféle és érdekes összefoglalás,
amelynek magyar történelmi részletei. Hóman:
Szekfű nagy művéből való. Tartalmából ki-
emeljük: Vallási szempontok a politikában.
Nagy birtok és szegények. Jog és alkotmány.
Egymás és vallás. A középkori állam. Tá-
rsadalom. Gazdaság. Szellemi műveltség. Név
és tárgymutató. A kétféle könyv füzve 27 lei,
kötve 40 lei, minden könyvkereskedésben,
vagy Lepagenál Cluj. Kérje a Magyar Szemle
Kincsestára teljes jegyzékét.

Gyakorlati vasbetonsztatika

Egressy Emil okl. mérnöknek 1935-ben
most megjelent ez a műve, a következő tel-
jes címet viseli: „Gyakorlati vasbetonsztatika.
A többlettámaszu gerendák és többnyílásu ke-
retek elmélete. A legújabb, egymást ellenőrző,
számító és grafikus módszerrel. A szövegbe
nyomott 135 mérethelyes ábrával”. A könyv
nagy ivalaku, litografált kézikönyv, amely igen
keves példányban jelent meg és páratlanul
áll az újabb magyar technikai irodalomban.
594 lei mindenütt, vagy Lepage könyvkeres-
kedésben, Cluj. Kérje a műszaki és technikai
könyvek teljes jegyzékét.

Borban

is a legjobb keres-
sük! A reklámban is!
Mindenütt ott van az
„AZ UJSÁG”
napilap. Tehát az

az igazság

ha feltétlenül sikert
őhajt, hirdessen
az AZ UJSÁG-ban,
eredményt ér el.

Tip. „Az Ujság” nyomdája Salonta

Valódi Scherg féle férfi és női szövetujdon-
ságok: ruha és kabátokra óriási választékban
érkeztek.

Tiszta gyapju Scherg férfiszövetek
már **290 leiért** kaphatók

Vételkötelezettség nélkül megtekinthetők!

Szántó áruház!

SPORT

Megkezdődtek a bajnoki mérkőzések!

NSC-Kinizsi (Oradea) 2:0 (2:0)

Tegnap megkezdődtek Salontán a bajnoki mérkőzések. Az NSC ellenfele az oradeai Kinizsi volt. A mérkőzés mindvégig NSC fölényben folyt le, ezt az is igazolja, hogy az egész mérkőzés ideje alatt 34 labda ment kapura. Azonban elmondhatjuk, hogy az NSC nem a legszerencsésebb felállásban szerepelt. A csatársor nem nyújtott kielégítőt. Valami hiányzott. Különösen a jobbszárny volt csapni való. Bordás I. formán alul játszott. Lassu volt nagyon. Berteu tul finoman játszott. Talán félt. Ettől eltekintve a csapat türehető, habár legalább 45 gólos eredményt kellett volna kihercolni. Bizunk azonban abban, hogy most tanultak és a legközelebbi mérkőzésen már kiköszörölik a hibát.

Az NSC felállítása: Ritter, Bordás II.—Herschkovits, Debreczeni—Vigh—Nagy, Szilágyi—Bordás I.—Berteu—Lakatos—Bereczky.

Kinizsi kezd, majd Nagyhoz kerül a labda, ez szökteti Bereczkyt, aki Lakatoshoz irányít és a szemtűles csatár gondolkodás nélkül hálóba vágja azt, már az első percben. Majd Berteu lövése kapu mellett köt ki. Szébbnél-szebb támadásokat vezet a kékfehér együttes, azonban nem sok szerencsével. A 9. p. meleg helyzet a Kinizsi kapu előtt, míg a 15. p. újra veszélyeztet a salontai csatársor. 31. p. Szilágyi megsérül és kiáll és csak hosszabb idő után jön vissza. A 37. p. Lakatoshoz kerül a labda és hatalmas lövése a hálóban köt ki. Védhetetlen gól volt. Aztán Bereczky lövése kapu fölött száll el. A 41. p. meleg helyzet a Kinizsi kapu előtt, azonban a csatárok újabb eredményt nem tudnak elérni.

Szünet után, szél ellen játszik az NSC, azonban így is megy a játék. A 4. p. 11-es gyanus helyzet a Kinizsi térfelén, a bíró sipja néma marad. Majd a Kinizsi fut le, de első lövésük is kapufát ér. A 10. p. Vigh megsé-

Makkabea-Törekvés 3:2 (2:0)

Ugyancsak bajnoki mérkőzést játszott tegnap a Törekvés. A mérkőzés a Rhédey kertben folyt le. Ellenfelük a szívós kitartó Makkabea. Első félidőben Makkabea támadott többet és sikerült is nekik két gólos vezetést elérni. Szünet után a Törekvés szébbnél-szebb támadást vezet az erősen védekező Makkabea ellen és meg is lett a kívánt eredmény, mert Zuh és Patócs góljaival hamarosan kiegyenlitenek. Az utolsó percben azonban sikerült

rül és csak 5 perc múlva jön újra vissza. A 15. p. Szilágyi lövését a kapus kiöklözi, míg a 17. p. Bereczky sérül meg. Leszorítják a Kinizsit annyira, hogy Bordás a háttérposztot elhagyhatja és ő is felmegy segíteni a csatároknak, de a szerencse még így sem kíséri a csatárok munkáját. Nincs szerencséjük. A 23. p. veszélyes támadás a Kinizsi ellen. A 35. p. Bereczky lövése okoz izgalmat az oradeaiaknak. 40. p. Ritter a második lövést fogja. Gyenge iramu mérkőzés volt, azonban az a fontos, hogy a két pont Salontán maradt. Csak bátran, lelkesen küzdjenek továbbra is és akkor hisszük, hogy a megérdemelt helyet elfoglalják a felkes kékfehérek. Jó bíró volt Klein.

a Makkabeának a győztes gólt kicsikarni.

Szabados jól bíraskodott. A Törekvés játékosok jól szerepeltek. Ez a vereség ne vegye el a kedvüket, hanem fokozottabb akarással feküdjenek a játékba a további bajnoki mérkőzések során és akkor az eredmény nem maradhat el. Ha egy kis szerencsével játszik a Törekvés, megnyerhette volna a mérkőzést is.

BÉLFÖLDI EREDMÉNYEK

Kolping—Titeagd 3:1 bajnoki mérkőzés.

NAC—AMTE 2:2

Juventus—Crisana 1:1

CFR (Oradea)—CFR (Cluj) 1:0

Ripensia—CFR (București) 1:0

Victoria (volt Romania)—Kinizsi 4:2

Venus—Gloria 7:1

Unirea Tricolor—Universitatea 7:0

KÜLFÖLDI EREDMÉNYEK

Ferencváros—Sparta 2:1

Kispest—Phöbus 3:3

Törekvés—Attila 3:1

Budafok—Bocskay 0:0

Bratislava vál.—Ujpest 4:2

Belgrad—Brünn 2:0

Gondoskodjék ruházati cikkekről

Sportingek, fürdőtrikók, férfi nyári ingek, zoknik, női és gyermek szandálok, kalapok, nyakkendők és választékban, legolcsóbban

Kovács Lajos
divatáruházában

Olvassa és terjessze
„Az Ujság”-ot